

De stormen van 1990

De stormen van 25 januari en 26 februari 1990 hebben destijds belangrijke ontwikkelingen op gang geholpen. Er kwam een brochure en een symposium, waarna de dakenbranche de nodige maatregelen nam. *DIM* bracht de problematiek uitgebreid onder de aandacht.

Oud-directeur van BDA en hoofdredacteur van *Dakenraad* Albert van den Hout droeg al bij aan de eerste editie van *DIM*. Het artikel behandelde de problematiek rond eenlaagse bitumineuze systemen: 'schades en aanbevelingen'. Die ondertitel vat direct zijn filosofie over de rol van de vakbladen in de dakenbranche samen: "Een vakblad is er om kennis te verspreiden en op deze manier te zorgen voor de verbetering van de kwaliteit op daken. Door kennis te verspreiden over systemen, werkmethoden en – niet onbelangrijk – calamiteiten, draagt een vakblad bij aan de ontwikkelingen. Ik denk dat het de taak van elke redactie is de invloed van de commercie in de redactionele artikelen zoveel mogelijk in te perken: het gaat om verspreiding van de inhoudelijke informatie."

bij de redactie van het blad, tot de uitgever in 1992 besloot te stoppen met *DIM*. In 1994 richtte hij vervolgens *Dakenraad* op, waarvan onlangs de 115de editie verscheen.

Stormschade

Het was niet de eerste keer dat door een zware storm schade was ontstaan, maar het was wel de eerste keer dat de schade zo groot was. Tot dan toe had men ervaring opgedaan met de stormen van april 1972 en januari 1973, die eveneens veel schade hadden veroorzaakt. Maar deze schade beperkte zich doorgaans tot de randzones omdat de dakbedekking veelal bestond uit gebitumineerd glasvlies of vilt waardoor de dakbedekking bij bezwijking al na

Albert van den Hout in de jaren '80.

Van den Hout raakte in 1983 betrokken bij *DIM* via hoofdredacteur Luud du Puy, die hij via Bouwcentrum kende. De reeks over dakdetails die Van den Hout tot dat moment schreef voor *Bouwwereld* werd voortgezet in *DIM*. Na de verkoop van het blad aan uitgeverij Keesing in 1988 en, mede als gevolg van deze ontwikkeling, het vertrek van hoofdredacteur Du Puy, was Van den Hout nauw betrokken

enkele meters afscheurde. Dit was in 1990 niet in het geval omdat de baanvormige dakbedekkingen veel sterker waren. Volledige daken werden van het dak getrokken met alle gevolgen van dien.

Hoe kon het zo misgaan? Van den Hout: "De problematiek rond de storm van 1990 hangt deels samen met de opkomst van het warme dak. Door toepassing van een isolatielaag werden dakbedekkingen met geperforeerde onderlagen

toegepast. Bij toepassing van deze systemen op EPS trad een verschijnsel op dat bekend is gaan staan als het 'poffertjespaneffect': wanneer de dakbedekking op de juiste manier gebrand werd aangebracht, smolt de EPS onder de perforaties. Aanbevolen werd te kiezen voor een EPS isolatieplaat met een zwaardere cachering, maar in plaats daarvan werd vaak voorzichtiger gebrand: er kwam dan minder bitumen vrij met een mindere temperatuursbelasting als gevolg. De EPS smolt hierdoor niet meer, maar de hechting aan de ondergrond was ook minder. Tijdens de stormen van 1990 raakten veel van deze daken zwaar beschadigd. Maar er waren meer factoren. Een van de andere conclusies was bijvoorbeeld dat de verkleving van de isolatieplaten vaak problemen opleverde."

Lessen uit de storm

"De kennis om dit soort schades te voorkomen was al wel aanwezig, maar niemand had er rekening mee gehouden dat deze schades zich op een zo grote schaal zouden voordoen," aldus Van den Hout. "Daarom konden we snel reageren en nog geen half jaar na de storm een brochure uitgeven, *Lessen uit de storm*. Ook werd op initiatief van NDA, BDA, VEBIDAK en *Cobouw* het symposium 'Lessen uit de storm' georganiseerd. Het symposium vond op 19 juni 1990 in Almere plaats."

"Destijds werd al opgemerkt: de storm is nog niet gaan liggen en we hebben de oplossingen al! Doordat we al ervaringen hadden met de stormen van 1972 en 1973, en ook voorafgaand aan de stormen van 1990 al schades als gevolg van windbelasting waren tegengekomen, hadden we de oplossingen eigenlijk al klaarliggen. Wij formuleerden in de brochure en tijdens het symposium tien 'lessen uit de storm'. Een van die 'lessen' was bijvoorbeeld het toepassen van kimfixatie, maar ook aanbevelingen als o.a. compartimentering van het dak, het controleren van de ondergrond, het toepassen van een dampremmende laag voor de winddichtheid van de constructie behoorden tot die lessen. Deze werden vrijwel direct in de praktijk gebracht en in de regelgeving geïntegreerd. De stormen hebben tal van ontwikkelingen op gang gebracht, zowel op het platte als op het hellende dak. Op het hellende dak werden de normen voor de verankering van de dakpannen aangescherpt. NEN 6702, NEN 6707 en NPR 6708 zijn een direct gevolg van de 'lessen uit de storm'."

Vakbladen

DIM plaatste in haar septemberuitgave van 1990 een gedetailleerd verslag van het symposium, inclusief de tien lessen. "Dit was het enige vakblad dat de kennis op een zo directe en grote schaal kon verspreiden," aldus Van den Hout. "*DIM* heeft door haar berichtgeving een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkelingen."

"Het verspreiden van informatie is altijd een belangrijk aspect van mijn activiteiten geweest. Het is de bedoeling om kennis bij de lezers op de harde schijf te zetten. Dat men, als men een probleem tegenkomt, denkt: 'O, daar heb ik eens iets over gelezen'. Tegenwoordig zijn er veel meer vakbladen voor de dakenbranche en ik doe mijn best ze allemaal bij te houden. Voor zover ze een eigen, herkenbare rol spelen is er in de markt volgens mij ook ruimte voor de diverse vakbladen." In het Kiwa BDA Expert Centre Building Envelope in Gorinchem is een uitgebreide bibliotheek ingericht waar men de meest uiteenlopende documentatie en naslagwerken kan raadplegen.

Van den Hout: "Ik vind het ook belangrijk dat er in een vakblad ruimte is voor het verbreden van de horizon. Daarom neem ik in *Dakenraad* de rubriek van Annemieke Langendoen op over planten op het dak (deze verschijnen in september in een aparte uitgave), of artikelen over bijzondere daken in het buitenland. Het internet wordt steeds belangrijker in de verspreiding van informatie maar ik geloof dat de behoefte aan een papieren vakblad zal blijven. En dat de verspreiding van kennis nodig blijft, mag duidelijk zijn. We zien momenteel veel 'oude' problemen terugkeren omdat de kennis daarover onvoldoende is overgedragen van de ene generatie op de andere. De dakvakbladen zullen volgens mij dus ook in de toekomst een belangrijke rol blijven spelen in de ontwikkelingen." ●

Dit artikel kunt u downloaden op www.dakweb.nl